

1

Het bestond echt, de uit het niets opvlammende behoefte die je ziel in een houdgreep nam, het intense verlangen om je gewoon te laten vallen en in de diepte van de zee te verdwijnen. Zonder verzet, steeds dieper vallen, jezelf en je leven wegwerpen als een kiezelsteen, alsof je van de bodem van de zee was gekomen en precies daar en nergens anders op een dag weer thuishoorde.

Vertigo marée, zo noemden de oude Bretonse vissers die onverhoeds opkomende drang om jezelf uit te wissen, te verdwijnen, vrij te zijn, vrij van alles. Het gebeurde meestal in de mooiste nachten, juist dan, daarom keken vissers niet graag in de diepte, en aan land hingen ze dikke gordijnen voor de ramen die uitkeken op zee.

Daar dacht Claire aan terwijl ze zich aankleedde, en de onbekende man vroeg: ‘Zie ik je nog eens?’ Hij lag naakt op het bed, de messing ventilator aan het plafond draaide traag, tekende een ronddraaiende ster van strepen schaduw op zijn naakte huid. Hij strekte zijn arm uit toen Claire de ritssluiting aan de achterkant van haar kokerrok dichttrok en greep haar hand.

Ze wist dat hij daarmee vroeg of ze het nog eens zouden doen. Een gestolen uurtje achter gesloten deuren met elkaar doorbrengen. Of het een vervolg zou krijgen of al in kamer 32 van Hotel Langlois in Parijs zou eindigen. Of het iets zou gaan betekenen.

Claire keek hem aan. Donkerblauwe ogen. Het zou niet moeilijk zijn om in hun diepte te verzinken.

In iedere blik zoeken we de zee. En in iedere zee die ene blik.

Zijn ogen waren als de zomerse zee bij Sanary-sur-Mer, op een hete dag, als de mistral de overrijpe vijgen uit de bomen schudt en de witte stoepen, die branden in het felle zonlicht, besprenkeld zijn met violetkleurig sap en verwelkte bloemen. Ogen die hij open had gehouden, waarmee hij Claire had gezien, Claire had aangekeken, haar blik had vastgehouden toen hij zich in haar bewoog. Die merkwaardige zee in zijn blik was een reden geweest waarom ze hem gekozen had, daarstraks, op het terras van Galeries Lafayette. En omdat hij een trouwring droeg.

Net als zij.

‘Nee,’ zei Claire.

Ze had van tevoren geweten dat het eenmalig zou zijn. Geen achternamen. Geen uitwisselen van telefoonnummers. Niet de intimiteit van een banaal gesprek over hun kinderen, inkopen op de Marché d’Aligre, steak met frites in de Poulette, films, reisplannen en waarom ze het met elkaar deden, waarom ze voor een uur hun leven verlieten en zich tegen een vreemde huid aandrukten, een vreemd lichaam streelden, onbekende lippen

proefden. En met precies dezelfde brandende lichamen terugkeerden binnen de lijnen van hun leven.

Claire wist waarom ze het deed.

Waarom hij het deed, ging haar niets aan.

Hun handen openden tegelijk. Gleden uit elkaar. De laatste aanraking, misschien de tederste, verstandigste. Hij vroeg niet waarom, hij zei niet dat hij het jammer vond. Hij liet Claire los, net zoals zij hem, een stuk drijfhout in de stroming van de dag.

Claire raapte haar geopende handtas op, hij was van het kerenhouten tafeltje bij het raam onder het schuine dak gevallen. Toen de man haar tegen een van de steunbalken had geduwd en de zoom van haar rok had opgestroopt, de zijden rand van haar stay-upkousen had ontdekt en had geglimlacht terwijl hij haar kustte.

Claire was erop uit geweest iemand zoals hij te vinden tussen de duizenden gezichten van Parijs. Het plotselinge beeld van haar eigen lichaam dat zich tegen een ander aan drukt. Hetzelfde beeld in de blik van de ander weerspiegeld.

Ze had de stay-ups alleen om die reden op de universiteit aangetrokken, in haar kantoor, na haar laatste college voordat de twee maanden durende zomervakantie begon. Ze was na een half glas ijskoude champagne onopvallend weggegaan van het verplichte slotfeest van het college. De andere docenten waren eraan gewend dat Claire discreet vertrok van feestelijke gelegenheden als ze beleefd aan haar verplichtingen had voldaan.

‘*Madame le professeur* gaat altijd weg voor het moment waarop normale mensen elkaar beginnen te tutoyeren’ had

Claire een verslaggeefster in het damestoilet een keer over zichzelf horen zeggen tegen een nieuwe wetenschappelijk medewerkster. Ze wisten geen van beiden dat Claire in een van de hokjes zat. Claire had de vrouwen de gelegenheid gegeven om de toiletruimte eerst te verlaten. Ze had zich tot dat moment niet gerealiseerd dat ze inderdaad niemand op het college tuyoeyerde.

Sommigen waren bang voor haar. Voor haar kennis als gedragswetenschapper over de anatomie van menselijke emoties en handelingen. Ze vreesden haar kennis over wil en willekeur, zoals veel mensen bang zijn voor een psycholoog, van wie ze hopen dat hij ze tot op het bot van hun zijn doorziet (en begrijpt waarom ze geworden zijn wie ze zijn, met al hun fouten, dwangmatigheiden en beschadigingen waar ze onschuldig aan zijn), maar ze maakten zich ongerust over wat Claires zielentomograaf onder de lagen van keurig gedrag aan geheimen zou kunnen ontdekken.

Ze wilde de kousen niet meer aantrekken, ze zou ze straks bij het weggaan in de zwart met gouden afvalemmer in de kleine badkamer met de art-decotegels gooien.

Claire verzamelde de gevallen sleutels, de mobiele telefoon, haar leren notitieboekje en haar universiteitspasje – zonder kwam niemand nog langs de bewapende soldaten voor de Sorbonne en bijbehorende instituten – en stopte alles terug in het zijden foedraal van haar tas. Maakte hem dicht. Ze nam haar donkerblonde haar in haar nek bij elkaar en stak het op in een keurige chignon.

‘Je bent mooi, zo in het licht voor het raam,’ zei de man. ‘Blijf even zo staan, een gedachte lang. Zo zal ik je met me meenemen. Tot we elkaar vergeten.’

Ze deed hem het genoegen. Hij wilde het hun makkelijk maken. Hij had naar melk en suiker, naar koffie en zweet gesmaakt.

De kamer onder het dak, met de Provençaalse commode van donker hout, de ronde, witte tafel, de duifgrijze Versailles-stoelen, het bed met het zomerlaken, was nu heel stil, en de grotestadsmelodie van Parijs keerde terug. Het zoemen van de airco, ventilatoren, motoren. Het was alsof ze opdook uit een onbekende zee, uit het alleen door haar eigen adem verstoorde zweven in een vloeibaar bestaan, en materialiseerde tot de oude Claire, in de oververhitte intensiteit van een afmattende Parijse dag.

Ze keek uit over de daken van Montmartre. Een rij schoorstenen op smalle nokken. Het was na vijf uur 's middags, de junizon brandde een lege ruimte in de tijd en gaf de daken een zilverachtig grijze glans die op het moment van ontwaken leek. Het wegglijden uit de droom, de realiteit nog onscherp. Een moment dat Spinoza, zo herinnerde Claire zich, als ‘de plaats van de enige, de ware vrijheid’ betiteld had.

Daken als een gymnopédie van Erik Satie.

Dat zou Gilles zeggen. Zijn woorden over de wereld waren altijd muziektermen. Hij luisterde liever dan dat hij keek.

Aan de overkant was een balkon. Een man dekde de tafel met blauwe borden, een kleine jongen hield zich vast aan zijn been, genoot schaterend van de rit op papa's voet. Zoals Nicolas, dacht Claire.

Haar zoon, haar kind. Toen hij nog klein was, zo klein dat Claires armen helemaal om hem heen pasten, om zijn schouders, zijn naar eierkoek en verwachting geurende lijfje vol vertrouwen en nieuwsgierigheid. Nu pasten haar armen amper nog om Nico's brede schouders.

Wat deed ze hier?

Ze stond bij het raam van een oud middenklassenhotel, met haar rug naar een vreemde man die nog naar haar smaakte, dacht aan haar zoon, vol hulpeloze, tedere liefde, dacht aan haar man die vroeger zong als ze een kamer binnenkwam en daar op een dag mee ophield, dacht aan zijn vertrouwde gezicht dat ze zo goed kende, iedere variant. Het gezicht van de geliefde, het gezicht van de leugenaar.

Op het balkon aan de overkant verscheen een vrouw in een afgeknipte spijkerbroek en een luchtig hemdje. Ze sloeg haar beide armen van achteren om de vader van het kind heen. Hij glimlachte, boog zich naar voren en kustte haar hand.

Claire wendde zich af van het raam, stapte in haar leren pumps met open teen, hing haar tas om haar schouder, haalde diep adem en richtte zich op. Ze keek de man op het bed in de ogen.

'Het is een voorrecht,' zei hij langzaam, 'als je weet dat je iemand verliest. Dat stelt je in staat om het moment te onthouden. Hoe vaak verliezen we niet iemand zonder enige waar-schuwing.'

Na een minuut waarin ze beiden zwegen, verliet ze kamer 32. Toen ze de lift omhoog liet komen, kwam de oude cabine

diep onder haar in de smeedijzeren schacht trillend in beweging. Te langzaam. Ze wilde niet wachten, slechts een paar meter van het bed, van de man, van het moment van eenzame vrijheid verwijderd.

Vertigo marée... Het bestond ook op het vasteland, als ze te lang in de diepte van zijn ogen had gekeken, had ze zich laten vallen. In het begin zouden ze over hun favoriete markten praten, over welke reizen ze graag wilden maken en al gauw zouden ze elkaar de gevaarlijke vragen gaan stellen: waar droom jij van, waar ben je bang voor, wilde je niet altijd al...? Ze zouden elkaar leren kennen. En ze zouden beginnen zich voor elkaar te verstoppen.

Claire liep snel de smalle, gebogen trap van het Langlois af, die met een versleten, rode looper was bekleed, liep weg van de kamer, de plaats die buiten haar echte leven lag.

Op de tweede verdieping hoorde ze de stem.

‘Ne me quitte pas...’

De stem kwam uit een van de kamers. Nummer 22.

Ne me quitte pas. Laat me niet alleen.

‘Ne me quitte pas’, smeekte hij, zong hij, vol overgave, vergezeld van een onhoorbare begeleiding. Alleen de zingende stem was te horen, en Claire bleef staan. Ze zocht steun bij de muur.

Woorden konden liegen.

Altijd.

De stem nooit, het lichaam nooit, en wat er van de andere kant van de gesloten deur zo onverwacht over Claire heen spoelde, was de naaktheid van een ziel. Verpakt in een adem die als het inademen was dat voorafging aan het zwijgen.

Angst, en daaronder: zonder angst.

Ze luisterde naar dat zingen, *ne me quitte pas*, een beetje hees, van een diepe, warme zuiverheid en ook...

De stem klinkt alsof ze een vrouw is die in het donker danst, als niemand naar haar kijkt. In een stem ligt zoveel besloten. Er gaat zoveel opstandigheid schuil onder de adem. En toch: onder de angst is geen angst.

Wat vreemd. Wat mooi.

Toen het zingen afbrak en de deur van kamer 22 openging,

stelde Claire vast dat stemmen alleen een akoestisch beeld van de innerlijke gesteldheid weergeven en dat het uiterlijk van de eigenaar daar meestal niet mee overeenstemt.

Er kwam een jonge vrouw uit de kamer, misschien begin twintig, in haar ene hand een emmer met schoonmaakspullen, in de andere hand een mp3-speler, die ze met haar duim verder draaide, het kabeltje van de oordopjes liep achter de knopjes langs die ze in haar oren had. Ze had meegezongen met haar mp3-speler, dat was duidelijk.

De zangeres droeg zwarte jeans, een grijs, geribbeld topje, haar haar was nonchalant opgestoken en ze had een piercing in haar wenkbrauw. Een tatoeage, een tribal tattoo, bedekte een van haar schouders en een deel van haar linkerarm.

Ze had een gezicht dat Claire aan een mengeling van de fijne lijnen van een vrouwtjesvos en de krachtige pentekeningen van Japanse kunstenaars deed denken. Delicate neus, zware wenkbrauwen, een koppige mond met volle lippen in een scherp gezichtje, wilskrachtige kin, en links en rechts de eerste aanduiding van twee lijntjes bij haar mondhoeken. Alles wat ze op een dag zou worden, was slechts aangestipt, en toch was alles er al.

Maar waar Claire niet op gerekend had, was haar blik.

Een oude, donkere blik uit jonge ogen.

Die blik viel op Claires linkerhand, waarmee ze de riem van haar rode, klassieke handtas over haar schouder vasthield. Op haar trouwring. Daarna dwaalde hij naar boven, ongericht, en toch doelbewust naar kamer 32. Direct boven 22. En keerde terug naar Claires ogen.

‘Bonjour, madame,’ zei de zangeres.

Haar stem was veranderd, gemaskeerd, dacht Claire, hij was hoger geworden, zachter, een bescheiden mantel die haar ziel nu bedekte, en de vlakke toon van haar stem beweerde: ik ben onbelangrijk, negeer me.

En toch straalde ze koppigheid uit.

‘Bonjour,’ antwoordde Claire. ‘U zingt prachtig.’

‘Ik zong niet.’ Pauze. ‘Madame.’

Dat *madame* was aarzelend gevolgd, alsof ze op die manier zinspeelde op Claires gedrag.

‘Pardon, mademoiselle,’ zei Claire nadrukkelijk. ‘Dat dacht ik. Mijn fout.’

Twee op heterdaad betrapte mensen, dacht Claire, die ontmaskerd tegenover elkaar staan en de ander daar het liefst voor om de oren zouden slaan.

Er zijn leugens die alleen de leugenaar verraden, mademoiselle.

Dat wilde ze opeens zeggen, maar: waarom zou ze?

Ze keken elkaar aan, van twee tegenoverliggende kanten van een druppel tijd, in een hotelgang midden op de wereld, twee van zeven miljard mensen, twee van drie komma zes miljard vrouwen.

‘Wenste u iets?’ vroeg de zingende leugenaarster. ‘Kan ik iets naar uw kamer laten brengen?’

Weer dat ongeduld in die stem, een zweem van woede, een knipmes opgevouwen in een zijden zakdoek.

‘Nee,’ zei Claire. ‘Daar is niets meer nodig.’

De jonge vrouw bleef roerloos staan en keek Claire recht aan. Omdat? vroeg haar blik.

De merkwaardige impuls om daarop te antwoorden. Alles uitspreken, alles, al het ongezegde, midden in dat vragende, wetende, zoekende, zo weinig zachte en toch aantrekkelijke, nog maar half gevormde gezicht van dit meisje dat zichzelf verloochende, zichzelf en datgene waar ze zo onmiskenbaar van hield: muziek.

De impuls om uit te leggen waarom het bij haar, Claire, niet was zoals het leek, maar anders, het ging niet om seks. Of jawel, ook. Ook daarom. Om die schrijnende, tot stervens toe schrijnend mooie overgave aan een samenzijn waarin alles oplost wat je voor anderen betekent die je goed kennen (ach?) en je vastpinnen. Die de kenmerken van je persoonlijkheid in beton gieten, als moeder, als betrouwbaar middelpunt en coördinator in een gezin met al zijn organisatorische behoeften, als vrouw met geest, kennis, overwicht, meesterschap, carrière, als een rationele vrouw met een reputatie, die zich zo aangenaam van stemmingswisselingen distantieerde.

Reputatie! Mijn god, wat is een reputatie nu helemaal? Troostte hij, liet hij vrijer ademen, beschermde hij tegen dromen waaruit ze in tranen of met een bleekblauwe, vage melancholie wakker werd, betekende hij iets, had hij iets met haar te maken, met wie ze was, wérkelijk was?

Als een vreemde haar omhelsde en daar niets van wist, niets verwachtte en het ontbreken van de Claire die anderen in haar zagen hem niet eens irriteerde, dan loste alles op. Dan was ze

niet meer dan een lichaam, een ik zonder verleden in een lichaam dat begeerde. Tot haar lippen brandden, tot haar spieren pijn deden van het zichzelf geven, opengaan, tot ze huilde omdat alle ketenen braken, eindelijk braken.

Vrij.

Zichzelf weer herkennen in dat alles, onder alles.

En omdat hij me aankeek, begrijpt u? Omdat hij me aldoor aankeek en niet zijn ogen sloot toen ik me uitkleedde, niet zijn ogen sloot toen ik bij hem kwam, niet zijn ogen sloot toen ik wegging. Hij liet me niet alleen toen we naakt waren.

Hij wilde me zien. Het waarachtige.

Het waarachtige, begrijpt u dat, mademoiselle met uw merkwaardige gedrag, het waarachtige! Maar als u zichzelf verstoppt, hoe moet iemand dat dan in u vinden? U bent het immers zelf die u op de grond houdt, die hoofd, voorhoofd, ogen op de grond richt, hoe wilt u dan leven?

Ze keken elkaar nog steeds aan, veel te lang voor een ontmoeting die plaatsvond tussen twee deuren, tussen twee werelden, veel te stil, zonder beweging, twee vrouwen, twee geheimen.

Er brandde iets in Claires ogen.

Tranen konden het niet zijn. Ze huilde niet.

Sinds hele lange tijd niet.

De jonge vrouw keek als eerste weg.

'*Bonne soirée,*' zei ze.

'Insgelijks.'

Het eigenaardige moment van vertrouwdheid in de schemering van het trapportaal en de gang zonder ramen was voorbij.